

Voorlopige Voorziening Bloemendalerpolder - Raad van State 11-09-2018

- Aanvullende bevindingen veldbezoek van 27 juli 2018 in de Bloemendalerpolder m.b.t. beschermde heikikkers en rugstreeppadden i.r.t. woningbouw ontwikkeling.
- Aandachtspunten naast WENR-rapport 2855.

Door 5.1.2e

Datum: 04-09-2018.

Status: definitief.

Wageningen Environmental Research (WENR).

Onderzoeker 5.1.2e 5.1.2e BSc.

Team Dierecologie

Specialisatie amfibieën, reptielen en zoetwatervissen

5.1.2e

Foto's: 5.1.2e

In een eerder stadium heeft Wageningen Environmental Research (WENR) op verzoek van Stichting Flora en Fauna Bescherming (SFFB) te Weesp in relatie tot de woningbouw ontwikkeling in de Bloemendalerpolder in Weesp de volgende rapportage en drietal notities uitgebracht:

- Ottburg en Bugter, 2017: WENR-rapportage 2855 getiteld *Second opinion op 'Compensatieplan Bloemendalerpolder te Weesp en Muiden'; Specifiek met het oog op beschermde heikikkers en rugstreeppadden*.
- Ottburg 2017a: *Rugstreeppadden en een Heikikker in de Gemeenschapspolder en Bloemendalerpolder Weesp - Waarnemingen van rugstreeppadden en een heikikker op 30 augustus 2017.*
- Ottburg 2017b: *Veldbezoek plangebieden fase 1a, 1b2 en 4a in de Bloemendalerpolder te Weesp in relatie tot woningbouw, rugstreeppad, heikikker en platte schijfhorenslak.*
- Ottburg 2017c: *Controle en bevestiging foto- en filmbestanden deelplangebieden GEM Bloemendalerpolder C.V. te Weesp.*

De notities zijn als bijlage een tot en met drie terug te vinden in WENR-rapport 2855.

SFFB heeft WENR gevraagd in aanloop naar de Voorlopige Voorziening bij de Raad van State om een extra veldbezoek te brengen aan de Bloemendalerpolder en hiervan in relatie tot de eerdere uitspraak van de rechtbank in Haarlem verslag van te doen. De bevindingen van dit veldbezoek worden in de voorliggende notitie weergegeven. Samen met de conclusies en aanbevelingen zoals die zijn gegeven in de bovenstaand eerder genoemde rapportage en notities vormt dit een beeld of de mitigatie en compensatie voor de heikikkers en rugstreeppadden wel/niet FUNCTIONEEL is uitgevoerd en of in het besluit tot verlening van ontheffing is gewaarborgd dat deze soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding blijven voortbestaan.

Het veldbezoek is uitgevoerd op vrijdag 27 juli 2018 door **5.1.2e** **5.1.2e** in aanwezigheid van de heer **5.1.2e** (voorzitter) en mevrouw **5.1.2e** (secretaris) van SFFB te Weesp.

Onderstaand worden foto's weergegeven die tijdens het veldbezoek zijn gemaakt door WENR/**5.1.2e** met onder de foto's c.q. figuren aanvullende opmerkingen. Figuur 1 laat een kaart zien met de ligging van de Bloemendalerpolder ten oosten van de Papelaan en de Gemeenschapspolder te westen van de Papelaan. Tevens geeft de kaart globaal de ligging weer van het beoogde kernleefgebied van 40 ha, de gekapte 2,2 ha bos en de waterlandtak. Figuur 2 geeft de ruimere context van het plangebied weer en figuur 2a geeft de zogeheten systeemgrenzen weer.

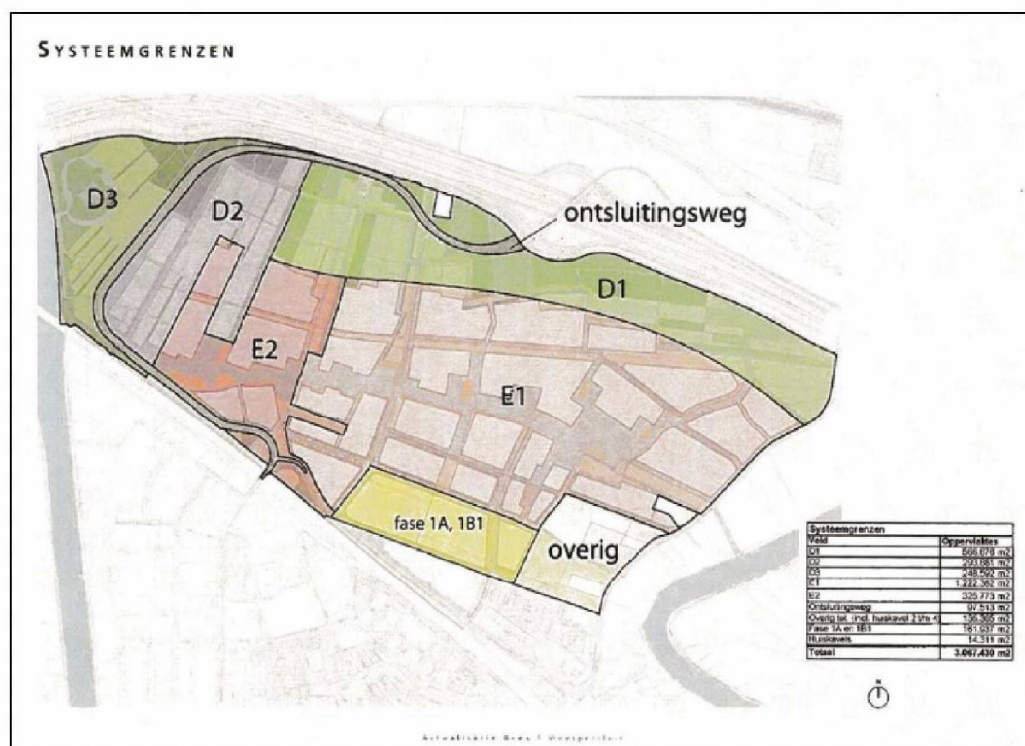

Figuur 1. Situering van de Gemeenschapspolder en de Bloemendalerpolder in Weesp.

Bron: Google Earth.

Figuur 2. Situering van het plangebied in ruimere context. Bron: Google Earth.

Figuur 2a. De zogeheten systeemp grenzen binnen het plangebied. Bron: GEM.

Figuur 3. Impressie openheid van de Gemeenschapspolder en Bloemendalerpolder waarin tussen de 1000 en 1500 heikikkers (*Rana arvalis*) op circa 300 ha voorkomen (voor de bebouwing en bouwrijp maken van het plangebied). Daarnaast komen in hetzelfde gebied ook nog eens ruim 2500 rugstreeppadden (*Epidalea calamita*) voor.

Figuur 4. Links een afbeelding van een heikikker en rechts een rugstreeppad.

Figuur 5. De huidige populatie heikikkers rust op circa 300 ha aaneengesloten agrarisch gebied. Dit wil men in eerste instantie terugbrengen naar een 'kernegebied' van 40 ha, waarin de mitigatie en compensatie voor de heikikkers moet plaats vinden. Binnen dit 'kernegebied' bevindt zich ook de voormalige eendenkooi, waar men 2,2 ha bos, deels geschikt broekbos voor heikikkers, heeft gekapt om hier compensatiehabitat voor heikikkers te realiseren [daarmee is overigens nog niets gerealiseerd voor de rugstreeppad!]. Kortom men heeft reeds BESTAAND EN GESCHIKT HABITAT VOOR HEIKIKKERS GEKAPT OM COMPENSATIEHABITAT VOOR HEIKIKKERS TE REALISEREN? Compensatie is niet bedoeld om nieuw geschikt leefgebied te creëren voor soort X in reeds bestaand habitat van dezelfde soort X. Overigens is behalve boskap hier verder niets ten behoeve van heikikkers en of rugstreeppadden uitgevoerd. Men wil dit omvormen naar veenweidegebied voor heikikkers, maar tot op heden is dit nog lang niet het geval en daarmee is de compensatie niet functioneel!

Beoogde compensatie sloot 1.

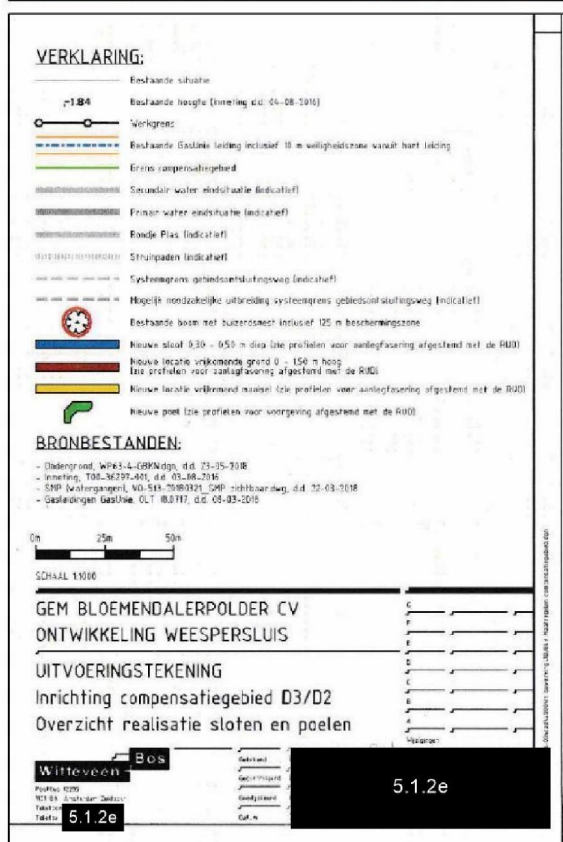
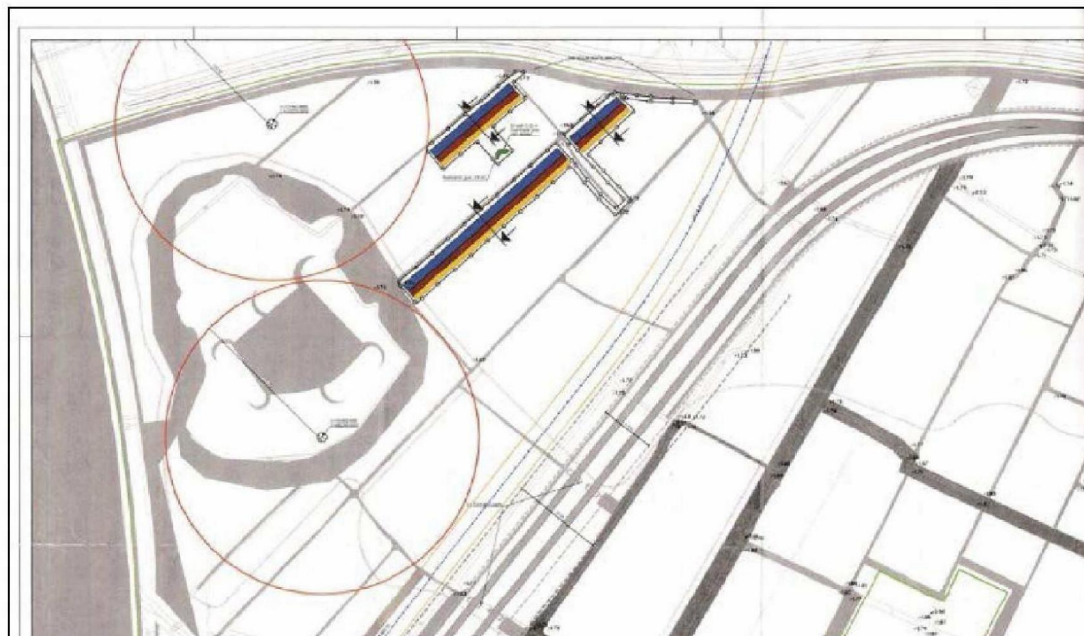
Beoogde compensatie sloot 2 in twee delen. Je kunt dit ook zien als compensatie sloot 2 en sloot 3.

Linker foto laat beoogde compensatie sloot 2 zien die met een dam onderbroken is. Rechts is de compensatiepoel te zien ter grootte van een tuinvijver c.q. 40m².

Figuur 6. De twee bovenste foto's geven een impressie van het beoogde kernleefgebied weer. Dit is REEDS BESTAAND HABITAT WAT IS GEKOLONISEERD DOOR HEIKIKKERS EN RUGSTREEPPADDEN. In dit bestaande

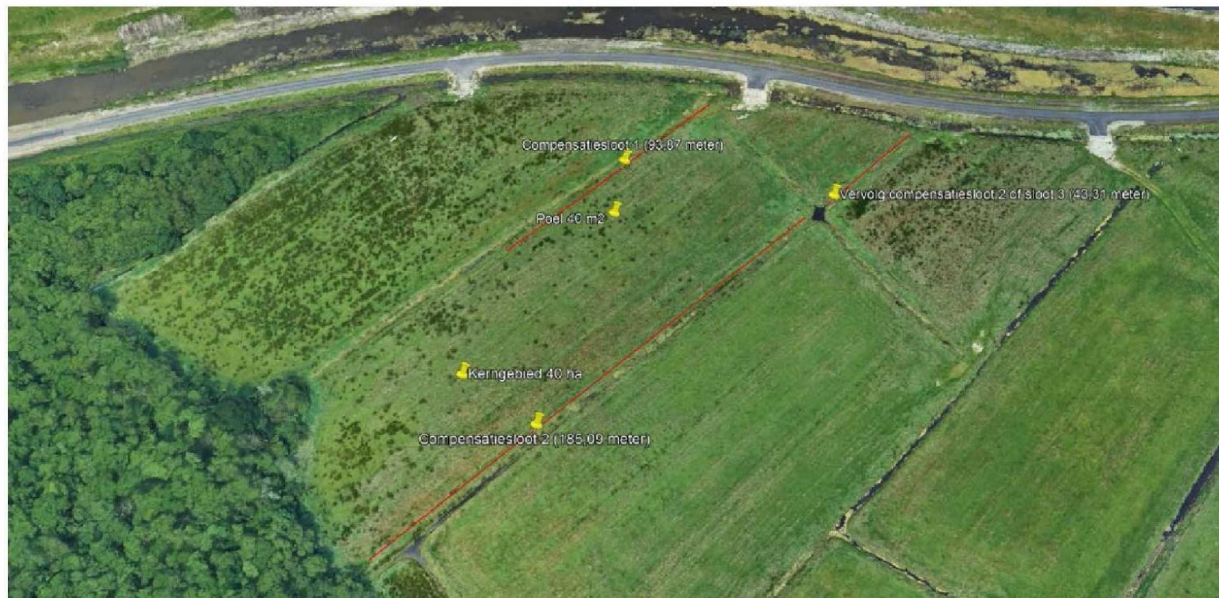
habitat voor heikikkers en rugstreeppadden zijn nu een tweetal compensatiesloten aangelegd en een compensatiepoel. REEDS BESTAAND HABITAT IS DAARDOOR IN EERSTE INSTANTIE VERNIETIGD. Deze vorm van compensatie is 1) onvoldoende qua grootte ten opzichte van wat er verloren gaat en ten opzichte van wat er nodig is voor minimaal één duurzame metapopulatie heikikkers (zie WENR-rapport 2855). Verder is hier nog geen specifieke compensatie voor de rugstreeppad uitgevoerd.

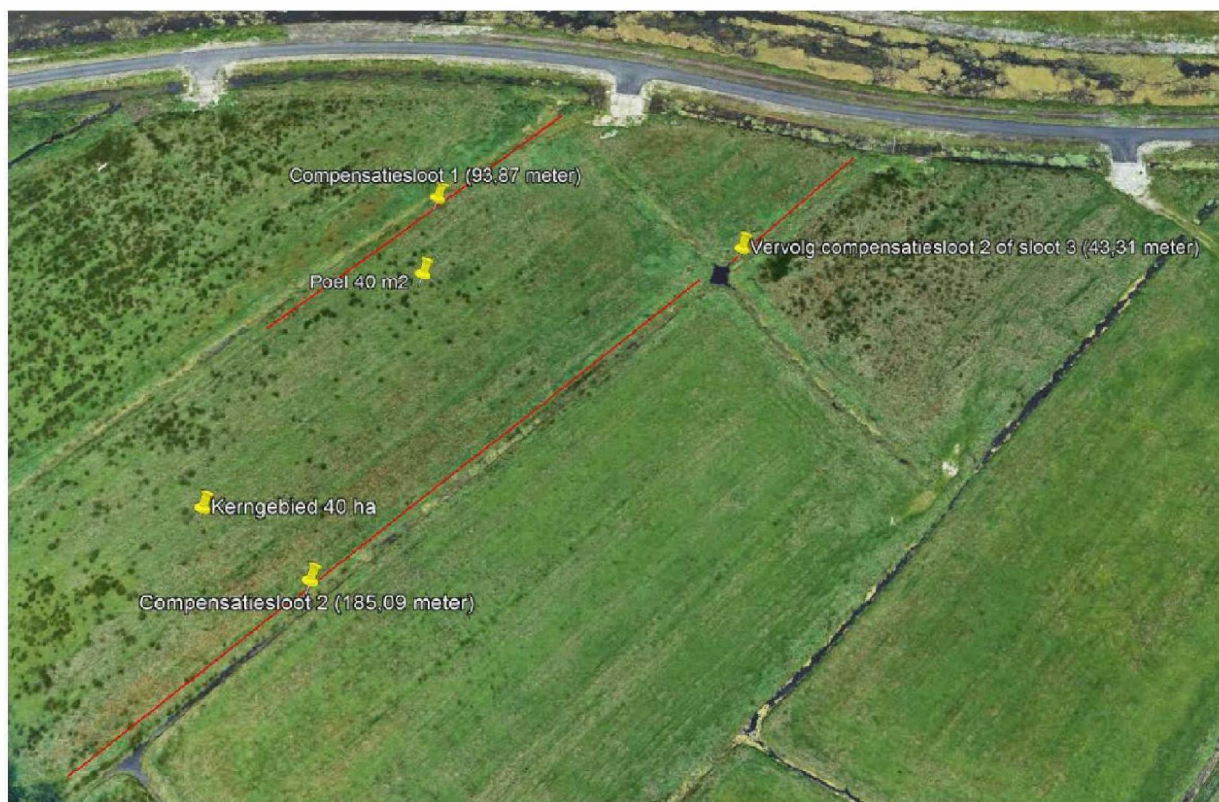
Boven figuur 6a. De figuur laat de ligging van beide uitgevoerde en niet functioneel zijnde compensatiesloten en compensatiepoel zien in gebied D3 t.o.v. de voormalige eendenkooi. De blauwe lijnen betreft de sloten, het groene niervormige vlak de poel.

Links figuur 6b. Legenda behorend bij figuur 6a. Bron: GEM.

Gemakshalve zijn de niet functionele compensatiesloten en poel in de onderstaande twee kaarten weergegeven (figuur 6c en 6d). De eerste kaart (figuur 6c) geeft het overzicht in een ruimere context van dit deel in de polder weer en in de tweede kaart (figuur 6d) wordt hier om de leesbaarheid te vergroten op ingezoomd. De totale lengte van de niet functionele compensatiesloten bedraagt circa 322,27 meter.

Figuur 6c. Compensatiesloten en poel ingetekend door WENR. Bron kaart: Google Earth.

Figuur 6d. Compensatiesloten en poel ingetekend door WENR. Bron kaart: Google Earth.

Tevens is de compensatie in de huidige situatie, los van het feit dat dit reeds in bestaand habitat is gelegen, nu niet functioneel en dat met de wetenschap dat door de plannen die op stapel zijn nu al voorplantingswateren voor beide soorten c.q. sloten zijn gedempt om percelen bouwrijp te maken.

De twee niet functionele aangelegde compensatiesloten met een lengte van ruim 300 meter staan in schril contrast met de ruim 14 kilometer sloot die op korte termijn staan te verdwijnen (of deels in de eerste bouwrijpgemaakte gebieden al zijn verdwenen). Figuur 6e en figuur 6f geven aan om welke sloten het hier gaat. De exacte totale lengte van de sloten is 14.465,7 meter. Het totale oppervlakte bedraagt bij een gemiddelde breedte van 2,5 meter per watergang in totaal 36.164,26 m². VRAAG BLIJFT WAAROM NIET EERST DE COMPENSATIE VOOR MINIMAAL EEN GROTE METAPOPULATIE VOOR HEIKIKKERS EN EEN GROTE METAPOPULATIE VOOR RUGSTREEPPADDEN IS UITGEVOERD?

Figuur 6e. Totaal aantal kilometer sloot binnen onttrokken gebied Bloemendalerpolder Weesp waar deels sloten zijn verdwenen en deels op korte termijn op stapel staan om te verdwijnen. Bron: SFFB.

Lengte per watergang in meters binnen onttrokken gebied Bloemendalerpolder te Weesp (bron: Google Earth Pro)			
De nummers corresponderen met de kaart "watergangen" google Earth Pro			
W= WATERGANG			
W1-41,6m	W21-45m	W41-51,2m	W61-198m
W2-750m	W22-558m	W42-68,4m	W62-169m
W3-41,5m	W23-34,8m	W43-93,6m	W63-79,2m
W4-62,0m	W24-39,8m	W44-165m	W64-260m
W5-60m	W25-38,2m	W45-133m	W65-79,7m
W6-60m	W26-561m	W46-196m	W66-295m
W7-242m	W27-64m	W47-37,5m	W67-307m
W8-840m	W28-66m	W48-73,3m	W68-55,1m
W9-38,7m	W29-63,4m	W49-162m	W69-362m
W10-37,3m	W30-563m	W50-349m	W70-60,4m
W11-37,6m	W31-73,9m	W51-196m	W71-333m
W12-1045m	W32-78,5m	W52-370m	W72-350m
W13-44,5m	W33-81,4m	W53-84,5m	W73-60m
W14-44,5m	W34-567m	W54-369m	W74-534m
W15-44,8m	W35-54,7m	W55-644m	
W16-43,7m	W36-56m	W56-34,2m	
W17-993m	W37-571m	W57-28m	
W18-29,1m	W38-49,2m	W58-29m	
W19-48,2m	W39-901m	W59-36,9m	
W20-47m	W40-12,6m	W60-65,6m	
Totaal lengte in meters: 14465,7m			

Figuur 6f. Lengte per watergang in meters binnen onttrokken gebied. Bron: SFFB.

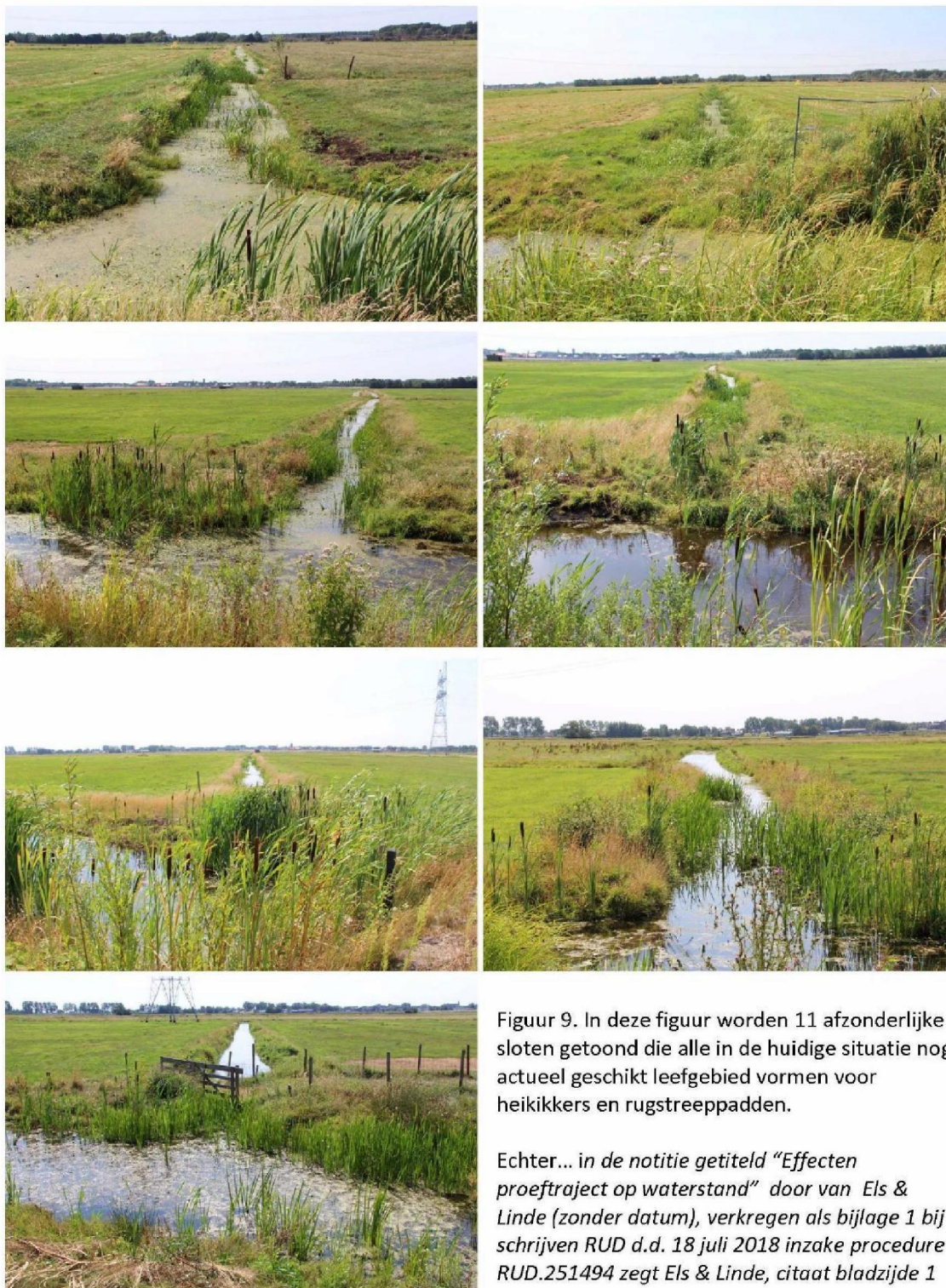
Figuur 7. Tijdens de aanleg van de 'compensatie sloten' (zie ook figuur 6), die gegraven zijn op 19 en 20 juni 2018, in het kernleefgebied is water van reeds bestaande sloten naar de nieuw gegraven sloten gegaan, via een doorsteek, om zo de sloten vol water te krijgen. De twee onderste foto's laten de openingen zien waardoor het water heeft gestroomd. Deze werkzaamheden zijn verricht in de periode dat beide soorten actief waren. Gevolg hiervan is dat reeds bestaande voortplantingswater in de periode dat hier eieren en larven van zowel heikikkers en rugstreeppadden zijn droog komen te vallen en het is zeer aannemelijk dat hierdoor aanwezige jonge dieren zijn gestorven. Dit is in strijd met de zorgplicht en het ecologisch wenselijk handelen waarvoor een ecologisch werkprotocol dient te functioneren. De uitvoering in de praktijk laat hier zwaar te wensen over! Op de eerste plaats moet men zich afvragen of alle beoogde compensatie sloten c.q. voortplantingswateren wel op deze kleine ruimte kan worden gerealiseerd en ten tweede is de periode waarin men compensatie wateren aanlegt cruciaal voor de aanwezige andere individuen in het gebied.

Figuur 8. De foto linksboven laat een berg grond zien afkomstig uit de uitgegraven 'compensatiesloten'. Schijnbaar is dit bedoelt als compensatiemaatregel voor de heikikker. Hierin moeten de heikikkers gaan overwinteren. Dit is een kul maatregel die absoluut niet gaat functioneren voor de heikikker. Beter is om gewoon optimaal habitat aan te leggen voor heikikkers (zie ook 'soortprofiel Heikikker' in WENR-rapport 2855). Ook de neergelegde houtsnippers in het kerngebied dragen NIET bij

tot een optimaal habitat voor heikikkers (en rugstreeppadden).

Figuur 9. In deze figuur worden 11 afzonderlijke sloten getoond die alle in de huidige situatie nog actueel geschikt leefgebied vormen voor heikikkers en rugstreeppadden.

Echter... in de notitie getiteld "Effecten proeftraject op waterstand" door van Els & Linde (zonder datum), verkregen als bijlage 1 bij schrijven RUD d.d. 18 juli 2018 inzake procedure RUD.251494 zegt Els & Linde, citaat bladzijde 1 en 2: "In dit verband is op 27 juni gekeken naar

de oppervlakte waterstand en – diepte in bestaande sloten op enige afstand van het betreffende gebied (Opmerking auteur van de voorliggende notitie: met 'betreffende gebied' wordt het kerngebied bedoeld). Op meerdere plekken is waarneembaar dat er geen vrij oppervlakte water meer aanwezig is terwijl deze sloten hydrologisch ruim buiten het gebied waar de nieuwe waterpartijen zijn

gegraven liggen. Citaat blz.3: 'Het zeer beperkt of niet meer aanwezig zijn van vrij oppervlaktewater is een rechtstreeks gevolg van de extreme droogte die in het gebied heerst'.

Het hier bovenstaand in cursief beschreven beeld komt niet overeen met de foto's die zijn genomen op 27 juli 2018 (SLECHTS ÉÉN MAAND LATER) in de directe omgeving van het kerngebied (en deels er in). Deze laten zien dat de sloten, zoals gezegd nog steeds geschikt habitat voor beide soorten vormt en ook voldoende water bevatten. Ook laten deze zien welk type habitat, waarin de 1000-1500 heikikkers en ruim 2500 rugstreeppadden voorkomen, op termijn verdwijnt en dat de beoogde compensatie sloten (2 stuks) en een compensatie poel, zoals weergegeven in figuur 6 niet alleen onvoldoende is qua functionele compensatie oftewel ecologisch gezien niet functioneel, maar OOK IN SCHAAL TE KLEIN VAN OMVANG IS OM ZULKE AANTALLEN VAN HEIKIKKERS EN RUGSTREEPPADDEN TE COMPENSEREN! Zie ook hoofdstuk 5 'Toetsingskader' en hoofdstuk 7 'Conclusies en slotopmerkingen' WENR-rapport 2855. De bovenstaande foto's zijn genomen vanaf de weg die ligt aan de noordzijde van het plangebied, waarbij gestart is in het westen (vanaf de voormalige eendenkooi) om vervolgens richting het oosten te rijden. Van eventuele verlanding of achterstallig onderhoud in deze sloten is op dit moment geen sprake!

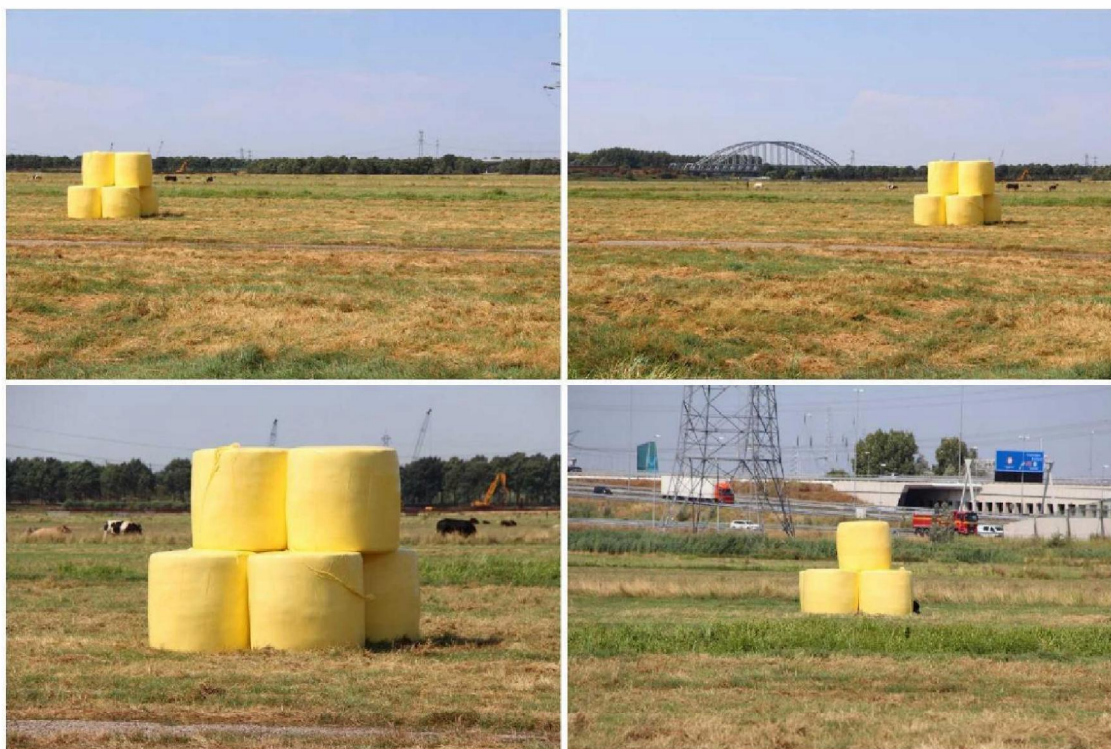

Figuur 10. In aanvulling op de tekst bij figuur 9. Ook in het midden van het plangebied is nu nog voldoende geschikt voortplantingswater voor heikikkers en rugstreeppadden aanwezig en geldt ook hier dat er van verlanding of achterstallig onderhoud nog geen sprake is.

Figuur 11. Wetering, A-watergang, die dwars door het gebied van oost naar west loopt.

Figuur 12. Bovenstaande foto's laten zien dat hier (anders dan het rapport van bureau Endemica op blz. 9 aangeeft) nog steeds regulier maaibeheer is uitgevoerd in de polder, waarbij in een keer de

percelen zijn gemaaid. Hierbij is geen rekening gehouden met de aanwezige heikikkers en rugstreeppadden. Voor een optimale compensatie is geafseerd maaien in ruimte en tijd noodzakelijk, zeker gezien het feit dat er tientallen hectares reeds verdwenen zijn voor de heikikkers en rugstreeppadden en daarmee de draagkracht van het gebied afneemt (zie ook WENR-rapport 2855). Het maaibeheer dient te worden afgestemd op een duurzaam voorkomen van heikikkers en rugstreeppadden in het plangebied. Op een klein deel na (14 ha in compensatiegebied D3) blijkt dat alle percelen niet uit het agrarisch beheer zijn gehaald en dat inrichtingsmaatregelen (wat deze ook moge betekenen?) niet zijn uitgevoerd.

Figuur 13. Aan de noordzijde van het plangebied, nabij het kerngebied, lagen na het schonen van de watergang hopen met exotische grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*). Binnen het project is hiervoor al eerder aandacht geweest en dient de initiatiefnemer met deze soort rekening te houden i.r.t. verwijderen en voorkomen van verder ongewenste verspreiding conform het invasieve exoten beleid van onze Rijksoverheid (Zie ook Ottburg 2017b). Wie dit schonen heeft uitgevoerd is niet helemaal

helder, maar op deze wijze kan de soort zich eenvoudig weer uitbreiden en zo ook in dit gedeelte van het plangebied terecht komen met alle ongewenste gevolgen van dien.

Figuur 14. De twee bovenste foto's laat in het midden de Oude Papelaan zien die richting het noorden van het plangebied loopt. Het weiland perceel aan de rechterkant van de Oude Papelaan ligt in de beoogde compensatiecorridor voor de heikikkers en rugstreeppadden. Het schijnt echter dat deze grond reeds is vergeven aan de aanliggende bewoners van de boerderij ter compensatie van zijn/haar woongenot (die mag er dus mee doen wat hij of zij belieft). Hiermee komt dit deel van het perceel van de verbindingzone D1 niet in het bestemmingsplan terecht als compensatiegebied voor heikikkers en rugstreeppadden en mede daarom is de corridor niet gewaarborgd voor beide soorten. Dit geldt ook voor de vier onderste foto's. Hier gaat het om een perceel met daarop een autohandel die zich in de beoogde compensatiecorridor bevindt. Ook voor dit deel van de verbindingzone geldt dat deze niet in het bestemmingsplan komt als compensatiegebied voor heikikkers en rugstreeppadden.

Figuur 15. De bovenstaande foto's laten de vorderingen van de woningbouw in de polder ten tijde van het veldbezoek zien.

Dit staat in schaal NIET IN VERHOUDING MET DE 'COMPENSATIE' ZOALS DIE NU IS UITGEVOERD IN HET ZOGEHETEN KERNGEBIED zie figuur 6! In plaats dat vooraf mitigatie en compensatie voor de heikikkers en rugstreeppadden was gerealiseerd en deze ook daadwerkelijk in de praktijk functioneel is, heeft men nu reeds 22,2 ha van de polder omgevormd tot bouwrijpe woongrond met daarop de eerste woningen. Figuur 15a laat

de bouwrijpe grond vanuit vogelvlucht zien.

Figuur 15a. Vanuit vogelvlucht de eerste percelen die bouwrijp zijn gemaakt. Het gaat hier om de deelgebieden 1a, 1b1, 1b2, 1a uitbreiding schoollocatie en 2a1 met een totaal van oppervlak van 22,2 ha. Bron: RUD Noord-Holland, kenmerk: RUD.246379.

Daarnaast staan de volgende 50,8 ha op stapel om uit de polder te halen ten behoeve van de woningbouw. Samen met de eerder genoemde 22,5 ha komt dit neer op 73 ha habitat van heikikkers en rugstreeppadden die reeds verloren zijn (de 22,2 ha) of op korte termijn verloren gaan (de 50,8 ha). Figuren 15b, 15c en 15d laten de betreffende oppervlakten zien.

Figuur 15b. Aandeel van de polder dat in de huidige situatie ten tijde van het veldbezoek is uitgeschermd (zie ook figuur 16) naast de reeds bouwrijp gemaakte percelen (hier gaat het om 22,2 ha). De rode lijn geeft de locaties van de schermen weer, het betreft de nog niet bouwrijp gemaakte gedeelte van 43,41 ha (is in juli 2018 in het scherm geplaatst). De metingen in het veld en totstandkoming van de kaart is verzorgd door SFFB. Bron kaart: Google Earth.

Figuur 15c. Oppervlakte fase: 1A School, 1A, 1B1, 1B2, 2A1, 4A2, 4A3. Totaal 29,59 ha. Bron kaart: Google Earth.

Figuur 15d. Totaal onttrokken gebied van 73 ha door GEM in de Bloemendalerpolder te Weesp.
Bron kaart: Google Earth.

Figuur 16. De bovenstaande foto's laten ten tijde van het veldbezoek zien welke zones binnen het plangebied zijn uitgeschermd om hier heikikkers en rugstreeppadden af te vangen. In totaal gaat het hier om 43,41 ha die in juli 2018 voor heikikkers en rugstreeppadden als leefgebied worden onttrokken door er schermen omheen te plaatsen. Vervolgens moeten de dieren nog worden afgevangen.

Figuur 17. De uitgeschermdde polderdelen dienen voor heikikkers en rugstreeppadden ontoegankelijk te zijn, zodat zij later tijdens de bouwwerkzaamheden niet sneuvelen door graafmachines en of ander type werkzaamheden. Hiervoor moeten de schermen maar ook de toegangslocaties GEDURENDE ALLER TIJDE TIJDENS DE REALISATIEFASE ONTOEGANKELIJK TE BLIJVEN! De foto's laten zien dat dit niet het geval is en dieren dus zowel het terrein op als af kunnen lopen. Dit zelfde aandachtspunt geldt ook bij schermen die over sloten worden geplaatst. Dieren mogen hier niet onder door kunnen zwemmen, anders heeft het allemaal geen zin om dieren af te vangen.

Kruisval 1

Kruisval 2

Kruisval 3

Kruisval 4

Kruisval 5

Kruisval 6

Kruisval 7

Kruisval 8

Kruisval 9

Kruisval 10

Figuur 18. In de uitgeschermdede polderdelen die men bouwrijp wil maken zijn tientallen kruisvallen geplaatst om heikikkers en rugstreeppadden te vangen. Tijdens het veldbezoek zijn er 10 kruisvallen bekeken en beoordeelt. Op het moment van het veldbezoek stonden geen van de tien emmers in de kruisvallen op gelijke hoogte met de bodem. Dit kan ervoor zorgen dat dieren er simpelweg niet in vallen en dat is juist de bedoeling van een kruisval. Daarnaast kunnen dieren tussen de emmer en de rand van de bodem vallen met als gevolg dat ze er niet meer uit kunnen klimmen. Als de dieren dan onder de emmer terecht komen, dan kunnen ze op termijn sterven door stagnerend water (ook amfibieën moeten ademhalen) wat in een veenweidegebied een aannemelijk scenario is. Geen van de emmers bevat een stok, zodat andere fauna, zoals loopkevers en muizen, er uit kunnen klimmen. Dit is niet conform de zorgplicht zoals deze staat vermeld in de Natuurwet. Om de vangst efficiëntie te verhogen wordt altijd een emmer aan weerszijde van het eind van het scherm geplaatst. Dat is bij geen van de onderzochte kruisvallen het geval. Niet alle schermen zijn goed ingegraven. Waarom is een helft van het kruis niet gewoon doorgetrokken en heeft met vier emmers geplaatst (elke hoek in het midden een)?

De schermen langs de sloten en weteringen zijn nu helemaal niet voorzien van emmers, hoe vang je dan? Men moet om de 12 meter een emmer plaatsen! De kruisvallen staan veel te veel in het midden van het perceel. Verstandiger was geweest om vanuit de oever te beginnen en dan in raaien te werken. Plaats dan om de dertig meter een kruisval.

Kortom, wat wordt hiermee straks daadwerkelijk gevangen? De opzet zoals die nu is uitgevoerd in de praktijk is onder de maat en gesteld kan worden dat dit niet bijdraagt om de heikikkers en rugstreeppadden op adequate manier af te vangen en te voorkomen dat het grootste gedeelte van de populatie een veilig heenkomen vindt.

Tot zover de foto's...

Aandachtspunten die de auteur van de voorliggende notitie naast WENR-rapport 2855 nog onder de aandacht wil brengen:

100 ha niet haalbaar

GS/RUD/ [redacted] 5.1.2e (verweerder, namens GEM) geven zelf aan dat:

1. Er geen 100 ha optimaal leefgebied voor de heikikkers (rugstreeppad wordt niet eens meegenomen) kan worden gerealiseerd in de polder;
2. De heikikker lokaal zal uitsterven als gevolg van de woningbouw;
3. De gebieden ten noorden van de A1 (te weten de Waterlandtak en PEN-eiland) WEL degelijk worden meegerekend als compensatiegebieden.

M.b.t. punt 1 wordt tot 6x toe door de verweerders zelf in de volgende documenten aangegeven dat de 100 ha in de polder niet haalbaar is:

1. **De Ontheffing** (blz. 6 - 3de alinea). Citaat: *“rekening houdend met de geplande ontwikkelingen en de randeffecten is een oppervlakte geschikt habitat van 100 hectare niet realiseerbaar binnen het project (c.q. Bloemendalerpolder)”*.
2. **Nota van beantwoording 30 oktober 2017** (blz. 6 - 3de alinea onder 4.1). Citaat: *“Deskundigen kwamen tot de conclusie dat er in de Bloemendalerpolder een compensatiegebied nodig is van 100 hectare. Echter, als rekening wordt gehouden met de randeffecten is het te compenseren oppervlakte van 100 hectare niet aanwezig binnen de Bloemendalerpolder; er is slechts 40 hectare beschikbaar”*.
3. **Het compensatieplan 27 maart 2017** Blz. 20 (1ste alinea). Citaat: *“In de wetenschap dat compensatie voor de heikikker maatgevend is voor de omvang en aard van de compensatie is onderzocht wat de noodzakelijke oppervlakte compensatiegebied is (Janssen & van der Linden 2016). De noodzakelijke omvang is niet realiseerbaar binnen de polder”*.
4. **Het compensatieplan 27 maart 2017** (bijlage 1 van bijlage 2 stukken GS 17 maart 2017 (blz. 25 onder ‘alternatieve afweging’). Citaat: *“De minimaal noodzakelijke oppervlakte voor een levensvatbare geïsoleerde populatie is 100 hectare. Rekening houdend met de geplande ontwikkelingen en de randeffecten is een oppervlakte geschikt habitat van 100 hectare niet realiseerbaar binnen het project (c.q. Bloemendalerpolder)”*.
5. **Aanvraag ontheffing** Bijlage 2 ‘projectplan Ruimtelijke ingrepen’ blz. 11 (onder 8.4). Citaat: *“Compensatie bleek fysiek en ruimtelijk niet mogelijk. Voor compensatie is 100 hectare optimaal leefgebied nodig (ten opzichte van de 300 nu, bijlage 5). Binnen de Bloemendalerpolder bleek niet voldoende ruimte beschikbaar (rekening houdend met de randeffecten) – de maatregel is niet uitvoerbaar”*.
6. **Memo reactie op beroepsschrift 15 feb. 2018 Els & Linde** (blz. 4 onder de kop ‘ontsluitingsweg’). Citaat: *“Als – zoals wordt gesuggereerd – de compensatie volledig binnen Bloemendalerpolder wordt geprojecteerd is er onvoldoende draagkracht”*.

Verder wordt i.r.t. punt 1 door Els en Linde (RAVON)/GS/RUD uitgegaan van 100 ha optimaal leefgebied (ZOALS AL GENOEMD EN BOVENSTAAND WEERGEGEVEN GAAT HET COMPENSATIEPLAN, HET ONDERBOUWENDE DOCUMENT, WAAROP DE ONTHEFFING IS VERLEEND HIER NIET VANUIT. HET LIJKT WEL OF GAANDE WEG DE SPELREGELS WORDEN VERANDERD) voor heikikkers in de polder. D.w.z. een draagkracht verhoging met factor 3. Eerdere documentatie van Witteveen+Bos (bijlage 5a, document getiteld ‘Strategisch ontwikkelingsplan en DO+ robuust groen/blauw Bloemendalerpolder’ pagina 22) laten al zien dat er GEEN 100 ha kan worden gecompenseerd, maar dat, Citaat: *“... dan zou circa 80 ha kunnen worden bewerkstelligd...”*. Daarbij gaat Witteveen+Bos uit dat ook de ‘lobjes’ tussen de woonblokken optimaal habitat wordt voor heikikkers. Verderop in dezelfde rapportage op pagina 22 geeft Witteveen+Bos aan dat er en citeert: *“Wanneer al het vochtige hooiland wordt omgevormd, dan kan er circa 53 ha heikikker leefgebied worden ontwikkeld”*.

Het is geen realistische gedachte om de kleine stukken grond tussen de huizen in de woonwijk (de lobjes) als optimaal leefgebied voor heikikkers mee te rekenen (Gaan er geen kinderen spelen/voetballen, hebben de mensen in de woonwijk geen katten en honden etc.). O.i. kunnen deze lobjes niet als optimaal leefgebied voor heikikkers worden meegerekend. IN NEDERLAND IS GEEN VOORBEELD BEKEND VAN EEN DUURZAME POPULATIE HEIKIKKERS IN EEN WOONWIJK!

Verder heeft Witteveen+Bos niet alle overige infrastructuur en recreatieve voorzieningen afgetrokken van de 80 ha. Els en Linde geeft zelf aan in het document 'Compensatie woonwijk bloemendalerpolder – Hoeveel oppervlakte is er nodig voor de wettelijk compensatie' dat PAS vanaf 75 meter vanaf de ontsluitingsweg het gebied als factor 3 kan worden gerekend. Kortom hiermee brengt hij het Road Effect in beeld.

Vertaalt men dit naar de ontsluitingsweg die circa 2 km lang is en 20 meter breed, dan betekent dit dat over deze afstand een strook van 170 meter NIET kan worden beschouwd als optimaal habitat voor de heikikker. Dit betreft dus een zone te grootte van 34 ha. Daarmee onderstreept de verweerder wederom dat 100 ha OPTIMAAL HABITAT voor de heikikkers in de polder NIET HAALBAAR is, terwijl zij aangeven dat dit nu wel het geval is. [Witteveen+Bos houdt echter 25 meter bufferzone vanaf de ontsluitingsweg aan en daarmee zou je niet op 34 ha uitkomen, maar op 20 ha, weliswaar minder dan Els en Linde, maar nog steeds levert dit NIET een totaal van 100 ha OPTIMAAL habitat op voor heikikkers in de polder].

M.b.t. punt 2 wordt tot 4x toe door de verweerders zelf in de volgende documenten aangegeven dat de heikikkers uitsterven in de polder als gevolg van het project:

1. **Aanvraag ontheffing** (blz. 7 onder 5.7). Citaat: "Aangezien en absolute barrières voor de heikikker aanwezig zijn zal de soort zonder hulp (natuurcompensatie) de alternatieve gebieden niet bereiken. De heikikker zal dan lokaal uitsterven".
2. **Aanvraag ontheffing** (blz. 10 onder 7.1). Citaat: *"De heikikker heeft een levensvatbare maar geïsoleerde populatie in de Bloemendalerpolder. Door de ontwikkeling zal de soort lokaal uitsterven"*.
3. **Aanvraag ontheffing** (blz. 9 onder 6.2 'effect werkzaamheden). Citaat: *"verkleining van het habitat en daaraan gekoppeld de populatie tot onder het bestaansminimum"*.
4. **Overzicht aanwezige soorten** (bijlage 3 van bijlage 2 stukken GS 17 jan. 2017) – blz. 2 onder 'amfibieën'. Citaat: *"verwacht effect woningbouw: lokaal uitsterven"*.

M.b.t. punt 3 merk ik het volgende op. In stukken die in beroep door verweerders zijn ingediend, in het bijzonder het verweerschrift van de RUD NHN van 15 maart 2018, wordt opgemerkt dat de compensatie in de Bloemendalerpolder zelf in principe voldoende is (pag. 4 van 9). Dat suggereert dat het gebied ten noorden van de A1 niet tot het compensatiegebied wordt gerekend. Echter; in de uitspraak van de rechtbank staat in r.o. 7.3.2 dat niet in geschil is dat het compensatiegebied ook de gebieden ten noorden van de A1 omvat. Verder wordt tot 9x toe door de verweerders zelf in de volgende documenten aangegeven dat de deelgebieden ten noorden van de snelweg A1 wel degelijk als compensatiegebieden gerekend zijn in het compensatieplan:

Ontheffing (blz. 9 punt 1 onder de kop 'inrichten van het compensatiegebied'). Citaat: *"de compensatie bestaat uit het inrichten van een geoptimaliseerd habitat in de westelijke helft van de Bloemendalerpolder en het inrichten c.q. optimaliseren of ontsluiten van vier gebieden ten noorden van de rijksweg A1"*.

Ontheffing (blz. 6 - 4de alinea). Citaat [exact dezelfde tekst als hierboven]: *"de compensatie bestaat uit het inrichten van een geoptimaliseerd habitat in de westelijke helft van de Bloemendalerpolder en het inrichten c.q. optimaliseren of ontsluiten van vier gebieden ten noorden van de rijksweg A1"*.

Ontheffing blz. 10 punt 1 t/m 5.

Het compensatieplan (bijlage 1 van bijlage 2 van stukken GS 17 feb. 2017) - blz. 20. Citaat: "exact de zelfde tekst als hierboven".

Aanvraag ontheffing (blz. 11 onder 8.2). Citaat: "*de maatregelen worden uitgevoerd binnen de Bloemendalerpolder en de waterlandtak*".

Aanvraag ontheffing (blz.12 - 8.6). Citaat: "*Tegen de tijd dat de waterlandtak nodig is als compensatie gebied is deze ook goed ontwikkeld (de inrichting wordt momenteel uitgevoerd)*".

Verweerschrift GS van 16 februari 2018 (blz. 6 -1ste alinea). Citaat: "... Aansluitend op dit compensatiegebied worden er vier gebieden ingericht/geoptimaliseerd en ontsloten ten noorden van de A1. Tussen deze compensatiegebieden worden ecologische verbindingen gerealiseerd".

Verweerschrift GS 16 februari 2018 (blz. 7 - 4de alinea). Citaat: "... Door deze populaties verbeterde ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, onder meer in het nieuwe gebied ten noorden van de A1, kan een zeer goede compensatie worden bereikt...".

Rapport inrichting kerngebied 23 maart 2017 (bijlage 2 van bijlage 2 van stukken GS 17 feb. 2017 - 1ste blz. onder aanleiding). Citaat: "*de compensatie bestaat uit enkele onderdelen; een kerngebied aan de westzijde van de Bloemendalerpolder – een verbindingszone tussen de woonwijk en de A1 – een grootschalige faunapassage ter hoogte van de Vecht (onderdeel Rijkswaterstaat) – de waterlandtak ten noorden van de A1 (onderdeel Rijkswaterstaat) en een faunapassage onder de Maxisweg naar de rietpolder*".

Compensatie op compensatie ofwel stapelen van compensatie

Zoals in WENR-rapport 2855 gemeld, pagina 38, is de Waterlandtak reeds compensatie voor de verbrede, verlengde en vernieuwde A1 met als belangrijkste doelsoort de otter. En nu wordt hier compensatie op compensatie gestapeld. Dat is vreemd en o.i. niet toegestaan.

Hetzelfde geldt voor De Diemer Vijfhoek, ook wel PEN-eiland genoemd. Dit kunstmatige eiland in het IJmeer is uitgevoerde compensatie van verloren gegane natuur voor de bouw van IJburg. Ook hier wordt nu compensatie op compensatie gestapeld.

Memo van Els en Linde van 15 februari 2018

1. Pagina 1. Citaat: "*Er zijn verschillende redenen – zowel van ruimtelijke, technische als politieke aard – voor de vormgeving van de ontwikkeling in de Bloemendalerpolder. Deze zijn vermeld in het bestemmingsplan voor de Bloemendalerpolder...*". Het gaat er om of de compensatie voor de heikikkers (en rugstreeppadden), zoals voorgesteld is in het compensatieplan en waarop de ontheffing is verleend ecologisch gezien deugt en ervoor zorg dat beide soorten ook na de ontwikkeling van de woonwijk duurzaam voorkomt en dat is o.i. niet het geval, zie WENR-rapport 2855 voor argumenten.
2. Pagina 2. Eerste helft van de pagina gaat over verplaatsing en (her)introductie. SFFB heeft aangegeven hier in principe voor te zijn, maar de vraag rijst dan waar naar toe, want PEN-eiland is ten eerste reeds compensatie gebied voor ander verloren gegane natuur en daarnaast is het de vraag of dit geschikt gebied is voor heikikkers (en waar gaan de rugstreeppadden dan naar toe?). Els en Linde meldt hier ook, citaat: "*... introductie, wat de stichting voor ogen heeft – wordt over het algemeen door ecologen afgewezen als te riskant (wat zijn de overige effecten) en ethisch onverantwoord*". Dat is vreemd om te horen, omdat

de Els en Linde het compensatieplan samen met Stichting RAVON heeft geschreven en deze al in een eerdere vergelijkbare situatie, namelijk bij het project ' Heikikkers Meerstad ten oosten van de stad Groningen, jarenlang heikikkers hebben weggevangen en verplaatst naar voor heikikkers geschikt en geoptimaliseerd habitat. Daarnaast heeft (en of werkt nog steeds) RAVON de laatste jaren aan diverse herintroductie en translocatie project gewerkt/werkt, zoals voor knoflookpad, boomkikker en beekprik. Dit staat haaks met wat Els en Linde hier in zijn notitie stelt.

3. Pagina 3 en 4 gaat over tijdig functioneren van de compensatie. Heel veel gebakken lucht, maar nergens wordt goed aangegeven wat de garanties zijn dat de compensatie functioneel is en de vorm van uitklapmodel die hier wordt gepresenteerd, namelijk steeds stukje bij beetje vooraf compenseren voordat het volgende deelgebied in de polder bouwrijp wordt gemaakt is niet realistisch, want in de huidige situatie is het kern leefgebied, anno vandaag 3 september 2018, niet functioneel en optimaal ingericht, terwijl al meerdere deelgebieden van de Bloemendalerpolder bouwrijp zijn gemaakt. De praktijk staat DUS HAAKS om wat er op papier wordt vermeld.
4. Pagina 5 onder kopje " Dubbel gebruik compensatiegebied"... in deze notitie hoort de Waterlandtak wel weer bij de compensatie, terwijl eerder is aangegeven dat de SFFB dit verkeerd heeft gezien en de Waterlandtak niet tot compensatiegebied behoort, maar WEDEROM in het compensatieplan waarop de ontheffing is verleend staat dat Waterlandtak ook als compensatiegebied meegerekend. OOK IN DIT OPZICHT DEUGT COMPENSATIE DUS VOLSTREKT NIET!

Bureau Endimica, rapport getiteld 'Notitie: Second opion ' Compensatieplan Bloemendalerpolder te Weesp & Muiden'.

1. Op pagina 4 meldt Witte in H4 Toetsing en ik citeer; *"De opbouw van deze second (feitelijk third) opinion wordt gelijk gehouden aan de zeven vragen die door SFFB aan WER zijn gesteld"*.
2. Bij vraag 1 meldt Witte dat het gaat om de randvoorwaarden voor TIJDIGE herinrichting en TOEKOMSTIG beheer en dat het wenselijk is om de herinrichting van geschikt leefgebied zoveel mogelijk naar voren te halen. De praktijk wijst echter uit dat DIT NIET WORDT gedaan, maar dat men wel percelen bouwrijp maakt. Dat moet meneer Witte toch ook hebben gezien? Hierover meldt hij niets.
3. Vraag 2. Witte meldt ook dat er geen duurzame populatie in de 40 ha kan worden gerealiseerd. Dan komt hij met de melding dat er 107 ha wordt gehaald door kerngebied+verbindingszone. Bovenstaand heb ik al eerder aangegeven dat en waarom dit niet wordt gehaald. Ook meldt Witte dat daarnaast dit gebied wordt verbonden met ruim 100 ha leefgebied (exclusief de 38 ha van de waterlandtak) ten noorden van de rijksweg A1. Hiermee bedoelt hij onder meer PEN-eiland. Bovenstaand heb ik al beschreven wat ik hiervan vindt, maar dan vraag ik mij af hoe die heikikkers daar gaan komen... vliegen die over de waterlandtak heen? Want anno nu en ook in de toekomst is dit geen OPTIMAAL habitat voor heikikkers, slechts marginaal heel misschien suboptimaal habitat.
4. Vraag 3 i.r.t. de ontsluitingsweg. Witte is in tegenstelling tot WENR van mening dat het compensatieplan voorziet in een voldoende grote faunapassage, zodat de weg kan worden

gepasseerd. Hij gaat niet in op het Road effect en dat pas vanaf 75 meter vanaf de ontsluitingsweg OPTIMAAL habitat kan worden gevormd, hij gaat niet in op de ontwikkelingen in de lobjes en hij maakt niet inzichtelijk hoe de 107 ha die hij aandraagt tot OPTIMAAL habitat wordt gevormd. Zie mijn bovenstaand betoog dat dit niet kan worden gerealiseerd in de huidige opzet.

5. Vraag 5. Witte geeft aan dat hij ten dele het oordeel van SFFB deelt. Maar ook geeft hij aan dat de geschetste recreatieve druk inmiddels is achterhaald. Hij schrijft: *“Er is geen sprake is van een recreatieve inrichting maar een beperkt toegankelijke natuurinrichting. Het ontbreken van verharde paden zal toegang tot het gebied tot een minimum beperken”*. Dat is vreemd, want zo staat de zone 1) niet in het bestemmingsplan en 2) denkt Witte nu echt dat bij 2750 woningen in de polder en geen bewoners zijn die daar gaan wandelen met de hond (verstoring) en geen katten zijn (predatie) en 3) etc. etc. Kortom m.i. een antwoord waarin snel de zaken terzijde wordt geschoven, maar waarin niet wordt gemeld hoe zaken zijn verzekerd c.q. geborgd voor heikikkers (en rugstreeppadden).
6. Vraag 6. Hier geeft Witte ons min of meer gelijk.
7. Vraag 7. Witte deelt de mening van SFFB niet en geeft aan dat de werkelijke compensatie ruim 200 ha is en dat is de 40 ha kerngebied+verbindingszone+PEN-eiland (thans onbereikbaar geeft Witte aan)... M.i. wederom een slecht inhoudelijk onderbouwd antwoord wat op veel punten ook haaks staat met de werkelijke situatie buiten in het veld en met punten die ik bovenstaand heb beschreven en of in WENR-rapport 2855.

Tenslotte valt mij op dat de heer Witte in zijn 'second opinion (third)' helemaal geen mening geeft op de gestelde omvangrijke slotconclusie in WENR-rapport 2855. En dat is toch vreemd, want men zou verwachten dat als men een deskundige vraagt om een rapport te beoordelen dat zeker de conclusie wordt beschouwd en hierover dan wordt gemeld of men het wel/niet eens is en waarom!

Voor de helderheid, Ottburg en Bugter concludeerde in WENR-rapport 2855 het volgende:

“Samengevat zijn de auteurs van mening dat het compensatieplan veel te weinig de voorwaarden waar de te ontwikkelen compensatie aan moet voldoen, aangeeft en ook niet ingaat op wat ervoor nodig is om daadwerkelijk de gebieden en verbindingen te realiseren die bij die voorwaarden passen. Inclusief de maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit tegen verstoring/verontreiniging te beschermen. Verder besteedt het compensatieplan veel te weinig aandacht aan het tijdpad: wanneer worden maatregelen uitgevoerd, wat zijn de consequenties, hoe verhoudt dit zich met de ontwikkeling van de populaties van heikikkers en rugstreeppadden? Een wezenlijke tekortkoming is verder dat het plan ervan uitgaat dat compensatie een feit is wanneer de compensatiehabitat is gerealiseerd, terwijl dat pas het geval is wanneer sprake is van functionele, even duurzame populaties in vervangende habitat.

Naast de bovenstaande punten blijven de auteurs met de volgende vragen zitten waarop het compensatieplan geen antwoorden geeft, te weten:

1. *Wat zijn de onzekerheden en wat is plan B als blijkt dat de compensatie voor heikikker en rugstreeppad niet blijkt te werken?*

2. *Wat is de tijdlijn? Welke risico's brengt de uitvoering met zich mee, qua tijdelijke inkrimping van habitat en verstoring?*
3. *Wat gebeurt er met de dieren in de habitat wat verdwijnt?*
4. *Waar zijn de inrichtingsplannen voor de verbindingzones?*
5. *Welke verstoringen zijn in de nieuwe situatie te verwachten, met name wat betreft het sleutelgebied en de robuuste verbinding, die dicht tegen de bebouwing aankomen.*
6. *Verbinding B, van de robuuste verbinding A via een lange tunnel onder de Korte Muiderweg door (die voor zover we weten nog niet uitgewerkt is?) en vervolgens via een drukke en niet erg geschikt lijkende zone onder de nieuwe A1 door naar het nieuwe gebied 2, roept bij ons grote vraagtekens op.*
7. *Aangezien het erop lijkt dat de inrichtingsplannen definitief zijn, maar het LOP kan nog worden gewijzigd: wat zijn de voorwaarden aan mogelijke wijzigingen? Wat mag absoluut niet?*
8. *In de ontheffing wordt aangegeven dat naar aanleiding van de resultaten van 5 jaar monitoring eventueel kan worden bijgestuurd. Er wordt echter nergens aangegeven bij welke resultaten dat dan aan de orde is, en welke bijsturing dan eventueel mogelijk is.*

Een pluspunt binnen het compensatieplan is het waterpeil. Dit gaat schijnbaar van agrarisch of tegennatuurlijk peilbeheer naar natuurlijk peilbeheer. Wat de peilstanden exact gaan worden is niet duidelijk en hier rijst alleen wel de vraag of een natuurlijk peilbeheer een deel van de toekomstige woningbouw niet in de weg staat. Heikikkers en rugstreeppadden hebben bij voorkeur liefst natte weilandpercelen en dit staat ons inziens wellicht op gespannen voet met de direct omliggende woningbouw. [HELAAS IS DIT PLUSPUNT ALWEER INGEHAALD DOOR DE TIJD. UIT DOCUMENTEN DIE SFFB HEEFT ONTVANGEN VAN WATERNET BLIJKT DAT ER GEEN SPRAKE IS VAN HET WIJZIGEN VAN HET PEILBEHEER VAN AGRARISCH PEILBEHEER NAAR EEN NATUURLIJK PEILBEHEER. KORTOM DE OPHANDEN ZIJNDE VERBETERING DIE ZO NODIG IS OM OPTIMAAL HABITAT VOOR HEIKIKKERS EN RUGSTREEPPADDEN TE REALISEREN IS VERVLOGEN].

Als laatste opmerking: in de huidige situatie zijn compensatie en mitigatie voor de beschermde soorten nog niet gerealiseerd en daarmee zeker nog niet functioneel, terwijl al wel delen van de polder bouwrijp zijn en worden gemaakt”.

Kort en krachtig samengevat: er is in de huidige situatie geen functionele compensatie voor heikikkers en rugstreeppadden aanwezig, terwijl er al lang met de bouwwerkzaamheden (bouwrijp maken) is begonnen.

En het compensatieplan, het onderbouwend document waarop de ontheffing is verleend, is volstrekt onder de maat. Plat gezegd het rammelt aan alle hoeken en kanten!

Literatuur

Ottburg, F.G.W.A. en R.J.F. Bugter, 2017. *Second opinion op 'Compensatieplan Bloemendalerpolder te Weesp en Muiden'; Specifiek met het oog op beschermde heikikkers en rugstreeppadden.* Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 2855. 56 blz.; 6 fig.; 1 tab.; 32 ref.

Ottburg, F.G.W.A., 2017a. *Rugstreeppadden en een Heikikker in de Gemeenschapspolder en Bloemendalerpolder Weesp - Waarnemingen van rugstreeppadden en een heikikker op 30 augustus 2017.* WENR-notitie.

Ottburg, F.G.W.A., 2017b. *Veldbezoek plangebieden fase 1a, 1b2 en 4a in de Bloemendalerpolder te Weesp in relatie tot woningbouw, rugstreeppad, heikikker en platte schijfhorenslak*. WENR-notitie.

Ottburg, F.G.W.A., 2017c. *Controle en bevestiging foto- en filmbestanden deelplangebieden GEM Bloemendalerpolder C.V. te Weesp*. WENR-notitie.

FIN.